

св. Атанасий Велики, когато през ранната пролет на 344 г. се завръщал от събора в Сердика към седалището си в Египет. На мястото заварил типично орфическо светилище със свещен извор за ритуално измиване, Стара(та свещена) река за отделяне на сакралното пространство, изсечени в скалата стъпала към пещерата на траките за аскеза, от която мистите излизали посветени в изконните жречески тайнства. Без да руши нищо от древната светиня, той просто отчел, че от изхода до отвесната канапа погледът естествено се извъръща надясно – страната на посветените! В тази посока заръчал насреща, върху възвишението отвъд реката, да бъде вдигната черква с монашеска обител като безусловен символ за възкресението на обезсмъртяваните.

Свещените писмена на добруджанските монаси

През 55 г. пък по българския черноморски бряг апостол Андрей преминал като мисионер и в североизточните земи на гетите, та в Одесос (Варна), в Томи (Кюстенджа) и в Доростол (Силистра) създал архиепископии. В Добруджа още се срещат топонимите свети-Андреев поток и Пещерата на св. Андрей, където днес се намира манастирът „Св. Андрей“, за който се разказват легенди, свързани с Първозванния и тримата му ученици Ина, Пина и Рима. Дори някои народни песни напомнят за неговото мисионерство по тези земи. Преданията за проповедите му са толкова силно застъпени в народите, които са живели там, че дори през седмото столетие Алцековите българи в Италия са носели андреевски кръст в хиксовидна форма. А то се е разпространявало и в цяла средновековна Европа, щом през XIV в. благородниците в Шотландия, които са смятали себе си за скитски наследници, поискали от папата да отмени и църковната им зависимост от Англия, защото са приели свети-Андреевата проповед сред скитите.

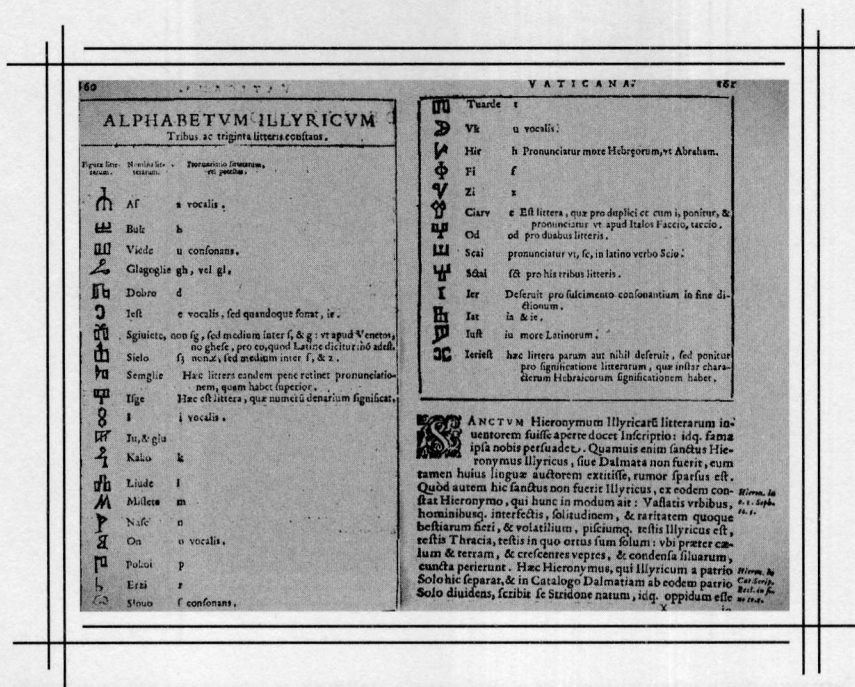
За апостол Филип дори направо е изтъкнато, че като „беше епископ на Скитска Тракия“, е проповядвал „измежду седемте дякони“. Начетените знаят, че ромеите често са наричали българите „скити“ и „мизи“, а „бащата на латинската теология“ Квинт Септимий Флоренс

Тертулиан още през II в. свидетелства, че християнството е проникнало между племената гети, даки, сармати и скити. Още от апостолски времена те са имали християнски общини, начело с епископи, а в земите на Тракия, Македония и Балканското крайбрежие на Черно море са били най-много християни в Римската империя. Под „скитски монаси“ в църковната история са описани делата на най-ревностните раннохристиянски адепти. Повече от 120 са мъчениците, отстояли с живота си новозаветната вяра в района по време на Диоклетиановите преследвания. През 1971 г. при разкопки на раннохристиянска базилика в с. Никулицел до античния град Новиодунум (Исакча) археолозите са попаднали на по-стар мартириум под нея с надписи и мощи на мъчениците Зотик, Атал, Камас и Филип и на двама още по-ранни мъченици с неизвестни имена и възраст, които са убити при Деций Траян (249 – 251).

Върху археологически находки от долното течение на Дунав са открити около 5500 знака от епохата на неолита (около 6000 до 3500 г. пр. Хр.) от дунавската протописменост, като в над 1000 от случаите са комбинирани от 2 и повече. Непосредствено с (навярно?) по-старите писмена на скитите/гетите/българите в Северна Добруджа, по стените на скалните светилища са останали и немалко свидетелства от ранните християни по тези земи. Вероятно пещерата, преустроена в черква край севернодобруджанското село Мурфатлар, върху чиято стена аскет е гравирал триумфиращ в новозаветната си вяра християнин, е била в състава на древно скално светилище, където са служели посветените гети даки. Какви други основания биха го накарали да използва древните знаци на изконното гетско-орфическо учение, ако не за да изтъкне осъзнатата ѝ духовна връзка с проповядваното в белагините на гетския духовен учител Дикеней?!

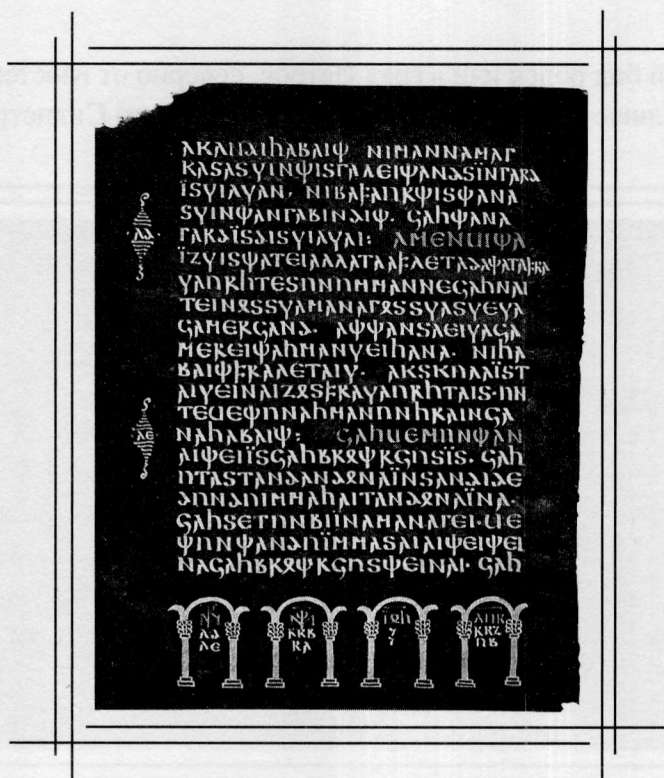
В традицията на предците ни и за новозаветното учение на Христос един прочут космограф от земите на днешна Добруджа създал нова азбука. С вярата, че всичко, което ни се дава в духовността, е от Бога и въодушевен на дело да докаже как богоосененият е способен да надмогне мирската суета в прогласеното човешко авторство, нейният създател се представил като Етикус Истер. Истър е старото име на

Дунав, а той бил роден или в град Истрос, северно от Кюстенджа, или в древно селище Хисторио (сега село Срацимир) до Силистра.

Азбуката на Етикус Истер, публикувана през 856 г. в трактата на прочутия германски учен и философ Рабанус Маурус „За изобретяването на езиките“

Въодушевен от свещените начертания на новата азбука, прочутият бошняк Иероним Блажени я препоръчал за писмената на всички християни с близък до нашия език. В римския град Никополис ад Иструм сред Мизия пък друг прочут мъж – Улфила – под нейно влияние стъкмил писмената система, с която превел Библията на утвърждавания вече *готски* език. Преди да поемат на запад, визиготите дълго „зареждали“ между Дунав и Балкана и дори тук през 391 г. избрали за свой крал Аларих, земляк на Етикус Истер от Мала Скития (Добруджа). В самия край на века от земите на днешна Северна България този мизийски цар поел със своята войска към Рим, за да влезе в световната история като първия му покорител.

Страница от написаната със сребърно и златно мастило върху пурпурен пергамент Сребърна Библия с превода на епископ Вулфила, която сега пазят в Университетската библиотека на гр. Упсала в Швеция

Отново на днешна българска територия по-късно в столицата си Нове (до Свищов) близо 15 години царувал пък над остготите – другия основен клон на визиготите – Теодерих Велики. Днес като световно-известен крал в Равена той присъства във всички западноевропейски учебници по история, влязъл в германската митология като Дитрих фон Берн, а в норвежката – като Тидрик. Той е завел в Лангедок, Южна Франция, готите от гетите и създал кралство със столица Тулуза. „Ако от общата история на готите извадим историята на тракийските готи или на готите в Тракия, не би останало нищо, резултатът би бил нулев – убеден е проф. д-р Хервиг Волфрам, директор на Института за австрийски исторически изследвания към Виенския университет. – Това би било все едно от европейската история да извадим Каролингите или от ав-

стрийската – Бабенбергите. Тази констатация не е израз на крайност, защото всичко готско, което под някаква форма е получило по-ясно очертание, се е появило по земите на днешна България. Ако например извадим от историята на готите готския превод на Библията, издигането на Аларих I за крал и конституирането на вестготите, както и кралството на Теодерих Велики в Свищов, не би ги имало галско-испанското кралство на вестготите, нито италианското кралство на остготите със столица Равена, нито и първия превод на Библията на постантичен език. Не би имало и написана история на готите, защото Йордан(ес), авторът на запазената до днес „Готика“, произхожда от Тракия. Мизийските готи създават до около 395 г. базата, върху която стъпва християнското мисионерство при германските народи. Именно в Северна България са положени основите на християнизиранието на германите. Отначало то обхваща другите *готски народи* – остроготи, гепиди и вандали. След това достига по-голямата част от германските земи. Полиетничността на Тракия през Късната античност и Ранното средновековие обхваща и готски народи, от които немалко именно тук стават готи.“

На свой ред епископ Никита Ремисиански, мизиец по рождение, сътворил нова тракийска азбука за мисионерската си дейност сред траките беси с „Библия Бесика“.

Така с писмената и свещените чародейства на траките духовната им империя на Запад достигнала чак до Пиренеите.